

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY HÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY HÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Az orosz invázió visszاسzorítása

Csapatunk győzelmes harcai Nyugat-Galiciában — A németek Lengyelországban visszavetették az oroszokat — Ötvenezer orosz fogoly a keletporosz határharcokban — Déli seregünk átkelt a Kolubarán — Anglia retteg a németek partraszállásától

A sikerek hetének mai napja is győzelmi hírekkel örvendeztetett meg bennünket. — Az orosz haderő visszاسzorítása az egész vonalon folytatódik s a kifejlődött harcok nemcsak terület-nyerést jelentenek számunkra, hanem azzal a nagyon becses eredménnyel járnak, hogy egyre csökkentik az ellenség erejét, amit nemcsak a halott és a sebesült, hanem a foglyul esett orosz katonáknak nagy tömegéből könnyen megállapíthatunk. Ez a különbség a meghátrálás, amire az orosz sereget kényszerítjük és az önkéntes visszavonulás között, amelyre a mi seregeink határozták el magukat, amikor a kivívott hadállásukat spontán engedték át az ellenségnek, hogy a végső cél érdekében megmaradjon a szerves összeköttetésük a szövetséges német seregekkel.

Most azután mint egységes haderő pontosan együttműködik az osztrák-magyar és a német hadsereg azon a több száz kilométeres vonalon, amely az orosz Suwalki-tartománytól Krakkó körletéig terjed és ennek az együttműködésnek a sikerek azonosságában mutatkozik az eredménye. A németek főm a Visztula északi partjain lenyomták az oroszok jobb szárnyát, amely — mint a legújabb jelentés hírül adja — 50.000 embert vesztett csak foglyokban. — A mi csapatunk Krakkó körletéből indították meg az új offenzívát, amely tegnap Orosz-Lengyelország délnyugati szögletéből, ma pedig Nyugat-Galicia északi részéből szorították vissza az oroszok bal-szárnyát, amelynek néhány ezer katonája viszont a mi hadifogoly-állományunk létszámát emeli a százezer fölé. A harcok még nagy erővel folynak, különösen a középben, de a szárnyak visszاسzorítása folytán előreláthatóan az oroszok centruma is kénytelen lesz ismét visszavonulni a német határ felől, amelytől különben tisztes távolságban tartották a németek.

Déli hadseregünk rendületlenül folytatja előnyomulásukat, hogy valóra váltsák babérovezert hadvezérük tervét: a szerb háboru gyors befejezését. Balkáni haderőnk gyors haladása közelebb hozza a bolgár-szerb háboru lehetőségét, amelytől Bulgáriát az entente minden kerítő kísérlete sem tudja visszatartani.

A nyugoti harctérről főleg a verduni és argonnei harcokról jelentenek német sikere-

ket a táviratok. Hogy a viharos időjárás dacára a flandriai csatatéren is jelentős eredménnyel dolgoznak a németek, az a német hivatalos jelentések szükszavusága dacára is következtethető abból a hovatovább írjónégiség fokozódó idegességéből, melylyel a londoni sajtó a közeli német invázió elleni fegyverkezést sürgeti.

Mai távirataink itt következnek:

Csapatunk győzelme Nyugat-Galiciában

3000 orosz fogoly

Budapest, november 18. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — Hivatalos jelentés az északkeleti hadszínterről.

A szövetségesek hadműveletel az orosz főerőket Orosz-Lengyelországban csatára kényszerítették, mely az egész vonalon kedvező körülmények között fejlődött ki.

Harcoló csoportjaink egyike tegnap 3000 oroszot ejtett foglyul.

E nagy harcokkal szemben az orosz erőknek a Kárpátok ellen való előnyomulása csak alárendelt jelentőségű.

Az ellenségnek egy erős lovascsapatát Grybowból való kibontakozása közben ütegeinknek meglepő tíze szétugrasztotta.

HÖFER vezérőrnagy,

a vezérkar főnökének helyettese.

Ujabb orosz vereség Lengyelországban

Berlin, november 18. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A nagy főhadiszállásról jelentik:

Lengyelországban a Lodztól északra eső területen újabb harcok fejlődtek ki, amelyekben döntés még nincs.

Soldautói délnyugatra az ellenséget Mlawára való visszavonulásra kényszerítettük.

A legszélső északi szárnyon 16-án és 17-én erős orosz lovasságot megvertünk és Pikkallenen át visszavetettünk.

50,000 orosz fogoly

Berlin, november 18. (A sajtó-albizottság által engedélyezve.) A keleti harctéren a legutóbbi napok csatáiban elfogott orosz katonák száma meghaladja az ötvenezret.

A franciák szidják az oroszokat

Páris, november 18. (A sajtó-albizottság által engedélyezve.) A Temps közli az oroszoknak a német határon szenvedett vereségeit és elkeseredetten bírálja az orosz hadvezetőség taktikáját. Többek között azt írja, hogy a keleten csak nagyméretű hadgyakorlat folyik, amely semmiképpen sem alkalmas a német erők lekötésére.

Hindenburg hadseregpáncsa

Vilmos császár a diadalmas hadvezérhez Berlin, november 18. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A Berliner Tageblatt Hindenburg tábornagnak következő hadseregpáncsát jelenti Thornból:

Vilmos császár ő felsége távirati jelentésére a következőképpen válaszolt:

Hindenburg tábornagy!

Az Ön által vezetett hadműveleteknek már tegnap és ma elért sokat ígérő eredményeiért nagy örömmel küldöm Önnek császári köszönetemet. Az Ön vezérkarának főnökéről és többi segítő társairól is a legnagyobb elismeréssel emlékszem meg. Derék csapatainak, amelyek Önt soha sem hagyják cserben, adják át szintén üdvözlétemet és köszönetemet menetelésben és harcban egyaránt fölülmulhatatlan teljesítményeikért. Legjobb kívánataim kísérik önöket a legközelebbi elkövetkezendő napokban is.

Vilmos.

Hindenburg tábornagy hadseregpáncsa a császár táviratához a következő megjegyzést fűzi:

E felső elismerés buzdítson minket a jövőben is kötelességünk teljesítésére.

HINDENBURG,

a keleti hadsereg főparancsnoka.

A visztulai győzelmek után

Berlin, november 18. A Tägliche Rundschau a német győzelmekről a következőket írja: A Visztulától keletre a Liponál megvert oroszokat Plockig, mintegy ötven kilométernyire, a Visztulától nyugatra pedig Wloclawektól Kutnoig, azaz hatvan kilométernyire.

ternyire vetettük vissza. Be kell várni, vajjon az oroszok az itt elfoglalt új állásokban tartani akarják-e magukat, ha ugyan a német hadvezetőségnek az a terve, hogy innen tovább szorítsa őket, vagy pedig, ha ez a terv nem forog fenn, Thorn irányában újabb kísérletre gyűjtik-e az erejüket. Bármint legyen is, minden eshetőségre teljes bizalommal tekintünk Hindenburg és Ludendorf vezetésére.

A *Vossische Zeitung* így vélekedik: Az egész orosz jobbszárnyat sikerült lenyomni hátsó összeköttetéseitől Varsó felé és déli irányban visszavetni saját főerőihöz. A német csapatok immár a Visztulától a német határ ellen nyomult orosz hadsereg jobb oldalában állanak. Ebben érthetően mutatkozik a stratégiai helyzet fordulata, amely az önkéntes visszavonulás és a haderők új csoportosítása folytán következett be. A Visztulánál a németek annak a veszélynek voltak kitéve, hogy a tulsulyban levő oroszok körülkarolják és oldalba támadják őket. Most azonban megverték az ellenség jobb szárnyát és ők kerültek az orosz főerő oldalába.

Harcok a Kolubaránál

Budapest, november 18. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) Hivatalos jelentés a déli hadszíntérről.

A délnyugati hadszíntéren a Kolubara folyó elpusztított átjárójánál több rendbéli nagyobb harc volt. Saját erőink már a tulsó parton vannak.

November 16-án 1400 foglyot ejtettünk és sok hadianyagot zsákmányoltunk.

Négy szerb ezred fogságban

Szófia, november 18. (A sajtó-albizottság által engedélyezve.) Hivatalos szerb körök megállapítják, hogy a Valjevo előtt lefolyt harcokban négy szerb ezred osztrák-magyar fogságba esett.

A szerb kormány Üszkübbe menekül

Szófia, november 18. Nisben előkészületek folynak a kormány elutazására. Azt hiszik, hogy a kormány Üszkübbe fog visszavonulni.

Bulgária követeli Macedonia felét

Budapest, november 18. A *Nap* tudósítója jelenti Szófiából:

A nemzeti komité felszólította a kormányt, tegye meg az intézkedéseket az iránt, hogy Bulgária foglalja el fél Macedoniát és a Timok völgyét. A komité határozata Romániának meghagyja Dobrudzsát és kívánja, hogy Bulgária Törökországgal is jó viszonyban maradjon, csak Szerbia és Görögország ellen akar háborút.

Anglia megint csábitja Bulgáriát

Szófia, november 18. A török veszedelem nyomása alatt most már Grey is, akinek ezuttal Sasonow szekundál, megpróbálkozott vele, hogy Bulgáriát megnyerje az entente számára. E végből erős nyomást fognak gyakorolni Szerbiára, hogy Macedonia bolgár részéről még most mondjon le Bulgária javára. Az entente ugyanis azt hiszi, hogy ezen az áron meg lehet nyerni Bulgáriát annak, hogy hadseregét Oroszország rendelkezésére boesássa a Dardanellák elleni operáció céljaira. Bulgáriában az összes komoly körök az

ententének ez újabb manőverével szemben is elutasító álláspontot foglalnak el.

A németek sikerei a belga-francia harc-téren

Berlin, november 18. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugat-Flandriában a harcok tovább tartanak. A helyzet lényegileg változatlan.

Az argonnei erdőben támadásunkat sikeresen előbbre vittük.

Verduntól délre a francia támadásokat visszavertük.

Saint Mihielnél a nyugati Maas-partra előretört haderők ellen intézett támadás sikeres kezdet után tökéletesen összeomlott.

Cireytől délnyugatra támadásunk arra készítette a franciákat, hogy hadállásaik egy részét elhagyják.

Chatillon csaptaink rohammal bevették.

Ypern ostroma

Kopenhága, november 18. A *Daily News* jelenti tegnapi kelettel: A németek kétségbeesett támadást kezdték Ypern ellen. A szövetségesek hadműveletai ezen a vidéken e pillanatban kritikus ponton állnak és sok függ attól, hogy meg tudják-e tartani néhány napig állásaikat. A német offenzívát nagyobb hevességgel vezették be, mint valaha.

A francia kormány Bordeauxban marad

Bordeaux, november 18. A francia kormány bizonytalan időre elhalasztotta Párisba való visszatérését.

Belgium éhínség előtt

London, november 18. Az Egyesült Államok brüsszeli követe azt írta Londonba, hogy Belgiumot éhínség fenyegeti, mert két hét múlva nem lesz élelmiszer Belgiumban.

Anglia rettegése a német inváziótól

London, november 18. A *Times* ideges vezércikkben a következőket írja: *Eljön az óra, amikor a német flotta valószínűleg a hadsereggel együtt kétségbeesett csapást mér reánk.* Készen kell lennünk, kerékpáros csapatainknak nem szabad Angliát elhagyniok, mert egyetlen csapat sem ismer olyan pontosan minden centimétert az angol partvidékből, minden utat és minden távirda-állomást. Az egész háborús helyzet mindaddig homályos marad, amíg a német tengerészet nem kísérli meg azt a csapást, amelyre oly régóta készült. Akik elhítetik magukkal, hogy Németországnak nincs elég csapata a partraszállásra, bizonyára optimisták. Sok millió német van fegyverben és az ő rokoni szeretetük mi irántunk természetfölötti. Esztelenség az angol és a német tengerészet különböző kvalitásairól beszélni. A jelen megmutatta mindkettőtől, hogy mit tud, a jövő meg fogja mutatni a továbbiakat. Csak azt kell megjegyezni, hogy az angol szigetek biztonságától függ a háború eredménye és ezért a mi megtámadtatásunk csábitja Németországot. Még egyszer mondjuk: *Tévedés azt mondani, hogy ilyen német vállalkozásra nem volna német katona.*

Az irek nem katonáskodnak

Stockholm, november 18. Az ir lapok megállapítják, hogy az angolok újoncok kísérletei Irország területén teljesen meghiúsultak.

Utcai harcok Kairóban

Konstantinápoly, november 18. (Magyar Távirati Iroda.) A mecsetek bezárása miatt Kairóban a mohamedánok és a rendőrség között valóságos utcai harcok folytak.

Debrecen város két millió koronát jegyez a nemzeti hadikölcsönből

Az Alföldi Takarékpénztár a város presztizsért — A gyámpénztár 100,000 koronát jegyez

Debrecen város jog- és pénzügyi bizottsága ma délután Vargha Elemér elnöklete alatt ülést tartott, hogy javaslatot tegyen a törvényhatósági bizottság holnapra egybehívott rendkívüli közgyűlésének az iránt: mekkora összeget jegyezzen a város a nemzeti hadikölcsönből. A városi tanács annak a körülménynek a hangsúlyozásával, hogy megfelelő készpénz-tartalékról gondoskodni kell, azt az előterjesztést tette, hogy Debrecen város 1.000.000 koronát jegyezzen, azonkívül a városi gyámpénztár tartalékaiból 100.000 koronát fordítson hadikölcsön-kötvények vásárlására. A bizottság azonban 2.000.000 korona jegyzését javasolja, miután az Alföldi Takarékpénztár részvénytársaság rendkívüli előnyös, áldozatkész ajánlata lehetővé tette, hogy Debrecen város a maga erkölcsi pozíciójához méltó módon és olyan mértékben vegyen részt a hadsereg támogatásában, amint azt az egész város várja tőle.

(Az Alföldi ajánlata)

A tanács előterjesztését Vásáry István dr. előadó ismertette, aki bejelentette, hogy az Alföldi Takarékpénztár a következő levelet intézte a városhoz:

Tekintetes Városi Tanács!

A nemes város által jegyezni szándékolt 2 millió korona névértékű hadikölcsön jegyzését megkönnyítendő, tisztán hazafias érzésünktől vezéreltetve, a következő ajánlatot tesszük:

Intézetünk azon esetre, ha a címletek jegyzését a város nála eszközli, hajlandó az egész 2 millió névértékre leendő befizetés 80 %-át a kötvények lombardirozása ellenében az Osztrák-Magyar Bank váltóleszámitolási kamatlábának alkalmazása mellett kölcsön adni. A kölcsönkamatok negyedévenként utólag fizetendők.

Hajlandó az állam részéről a bankoknak biztosított fél százalék jutalékról a város javára lemondani, úgy, hogy a 97 korona 50 filléres kibocsátási árfolyam helyett, minden 100 korona n. é. címletért csupán 97 koronát vesz számításba.

Ajánlatunk elfogadása esetén kérjük, hogy a város nyilatkozattal járuljon hozzá ahoz, hogy szükség esetén intézetünk a címleteket akár a város, akár a maga nevében az Osztrák-Magyar Banknál, vagy pedig a Hadikölcsönpenztárnál tovább lombardirozhassa.

Debrecen, 1914. november hó 18-án.

Teljes tisztelettel
Alföldi Takarékpénztár
Debrecenben.

Márk Endre udvari tanácsos tisztán a tények megállapítása végett említi föl, hogy Debrecen mindig az elsők között volt, amikor áldozatok meghozataláról volt szó. Ugy méltóan megjegyzi, hogy a pénzügyhatóságoknak, amelyek a jó időkben annyira élvezték a közönség támogatását s ezzel a támogatással folytonosan büszkélkedtek, most kell előállniok s megtenniök a magukét. Jobban szeretne volna, ha a tanács 2 millió korona jegyzés iránt tett volna előterjesztést, mint erre a sajtó is buzdította s ami nagy hatással lett volna az országra. Mindenesetre számolni kell a

lehetőségekkel, de semmi akadályát sem látja annak, hogy a város legalább 1 és fél millió koronát jegyezzen.

Tüdös János dr. és Fejér Ferenc dr. az Alföldi Takarékpénztár ajánlata alapján 2 millió korona jegyzését ajánlják.

(A betétek és a hadikölcsön)

Freund Jenő dr. az előadó által részletezett számításokkal szemben azt mondja, hogy a városnak elő kell terentenie azt a 400,000 koronát, amely összeggel az Alföldi Takarékpénztár ajánlata alapján 2,000,000 koronát jegyezhet. Nem hallgathatja el, hogy Debrecenben egyes takarékpénztárak — igen kevés tiszteletreméltó kivétellel — csaknem lehetetlenné teszik a közönségnek, hogy megtakarított pénzét a hadikölcsön jegyzésére fordítsa. Ha az történnék az egész országban, a mi Debrecenben, a hadikölcsön meghiusulna. A városnak kötelessége megvizsgálni a tényleket és a kormányhatóságtól védelmi intézkedést kell kérnie a szóban forgó pénzügyi intézkedések magatartása ellen.

Poroszlav László csupán arra a körülményre akar rámutatni, hogy a város az Alföldi Takarékpénztár ajánlata folytán kitűnő üzletet csinál, mert 400,000 korona készpénzért csaknem 8 és egynegyed százalék kamatot kap.

Tüdös János dr. válaszol Freund Jenő dr. kijelentéseire. A háború kitörése óta Debrecenben megrohanták a pénzügyi intézkedéseket. Minden intézkedést, amelynek a betét a legerősebb oszlopa, önmaga iránti kötelessége, hogy ezt az oszlopát megvédje. Utal a kormányrendeletére, amely arra hívja fel a közönséget, hogy az oktanul félretett és gyümölcsözetlenül heverő pénzeket fordítsa elsősorban a hadikölcsön jegyzésére.

Freund Jenő dr. nem veszi rossz néven, hogy a takarékpénztárak nem voltak hajlandók a moratórium alatt bizonyos jogos követelések teljesítésére, hanem havonta 200 koronát fizettek ki a betevőknek. De most nem erről van szó. Most, amikor az állam a nemzethez fordul, elsősorban azokra számít, akik nem a ládafiába tették a pénzüket, hanem azoknál a takarékpénztáraknál helyezték el, amelyek iránt bizalommal voltak.

(Két millió korona)

Magoss György dr. tiszti főügyész indítványozza, hogy a város 2 millió koronát jegyezzen, nemcsak azért, mert ez kedvező befektetés, hanem mert hazafiúi kötelesség, hogy még megerősítéssel is előmozdítsuk a nemzet érdekeit.

A bizottság egyhangulag kimondta, hogy két millió korona jegyzése iránt tesz előterjesztést a közgyűlésnek. A javaslat szerint az egész két millió koronát az Alföldi Takarékpénztárnál jegyezze a város és a jegyzéshez szükséges 400,000 korona készpénzhez 220,000 koronát az alapokból, 180,000 koronát a házipénztár alapjaiból vegyen. Végül javasolja, hogy a gyámpénztár tartalékjait, 100,000 koronát szintén a hadikölcsön jegyzésére fordítsa a város.

Ujabb jegyzések Debrecenben

A nemzeti hadikölcsön jegyzésének sikere nap-nap után mind hatalmasabb arányokat ölt Debrecenben és a vidéken. Minden tényező siet vagyonával a haza oltárához, amit fölötte megkönnyít természetesen az, hogy a kibocsájtandó járadékok rendkívül előnyösek.

A tiszántúli református egyházkerület elnöksége elhatározta, hogy 50,000 koronát jegyez a nemzeti hadikölcsönből.

A debreceni református főiskola gazdasági bizottsága Baltazár Dezső dr. és Degenfeld József gróf elnöke alatt tartott ülésén kimondta, hogy 100,000 koronát hadikölcsön-kötvények vásárlására fordít.

A debreceni református egyház gazdasági bizottsága tegnap tartott ülésén elhatározta, hogy az e hó 21-ikére rendkívüli közgyűlésre egybehívott presbiteriumnak 100,000 korona jegyzése iránt tesz előterjesztést.

Az alsószabolcs-hajduvidéki református egyházmege ma délelőtt tartotta meg rendes őszi közgyűlését, amelyen nagy lelkesé-

déssel elhatározta, hogy a hadikölcsönből 20,000 korona értékű kötvényt jegyez.

A debreceni ügyvédi kamara választmányára kimondta, hogy a kamara segélyalapjából 30,000 koronát hadikölcsön jegyzésére fordít.

A debreceni törvényszék és járásbírószék bírái, jegyzői és tisztviselői Kesserü Lajos dr. törvényszéki elnök elnöke alatt értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy évi fizetésük tíz százalékát hadikölcsön-kötvények jegyzésére fordítják. Ugyancsak fizetésük tíz százalékát ajánlották fel a bírósági szolgák is a hadikölcsönből való jegyzésre.

A Debreceni Patronázs Egyesület intéző bizottsága ma délután fél 2 órakor Kesserü Lajos dr. törvényszéki elnök vezetésével ülést tartott. Fodor Emil titkár részletesen beszámolt az egyesületnek arról a tevékenységéről, melyet a bevonult katonák gyermekeinek segélyezése terén a napközi otthonok fentartása és a gyermekek elhelyezése által kifejtett. A titkár előterjesztéséhez képest a bizottság kimondta, hogy az egyesület egész vagyonát, 25,000 koronát hadikölcsön kötvények jegyzésére fordítja és a jegyzés lebonyolításával Sztankay F. Béla pénztárost, Somossy László ellenőrt és Fodor Emil titkárt bízta meg.

A debreceni egyetemi Jogászok választmányára Margócsy Géza elnök indítványára kimondta: az egybehívandó rendkívüli közgyűlésnek javasolja, hogy az egyesület vagyonát, 10,000 koronát hadikölcsön jegyzésére fordítsa.

Az Alföldi Takarékpénztár utján ma a következő jegyzések történtek a hadikölcsönre: Fülöp Sámuel (Nádudvar) 15,000 kor., Lippe R. (Nádudvar) 5,000 kor., Madár János (Nádudvar) 1,000 kor., ifj. Mészáros Gábor (Nádudvar) 1000 kor., Szüts Lajos (Nádudvar) 900 kor., Molnár András (Nádudvar) 800 kor., Erdélyi István (Nádudvar) 900 kor., Frank Zsigmond (Nádudvar) 1000 kor., Szilágyi Mihály (Hajdúnánás) 2000 korona.

A Közgazdasági Bank- és Váltóüzletnél jegyezték: Öry János 30,000 kor., Tarpay Béla 20,000 kor., Nagy József pénzügyigazgató 10,000 kor., Csath Zsigmond 10,000 kor., Szentesi János 10,000 korona.

Az Omke hajdumegyei kerülete választmányára Kontsek Géza elnöke alatt tartott ülésén kimondta, hogy megtakarított pénzéből 1000 koronát fordít hadikölcsön jegyzésére.

A hadikölcsön jegyzési helyei Debrecenben:

- A posta- és táviráda-hivatalok.
- Magyar Általános Hitelbank debreceni Fiókjai.
- Alföldi Takarékpénztár.
- Általános Forgalmi Bank.
- Debreceni Első Takarékpénztár.
- Debreceni Hitelbank.
- Debreceni Ipar- és Kereskedelmi Bank.
- Közigazdasági Bank- és Váltóüzlet.
- Takarék- és Hitelintézet.
- Debreceni Ipari Hitelszövetkezet, mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.
- Korona Takaréks- és Hitelszövetkezet.

Külsőleg és belsőleg
egyaránt megbízhatóbb hatású háziszert a

PALMA

Próbátveg 40 fillér.

:: Kapható: ::

Dr. Szelényi Árpád

gyógyszerésznél

Debrecen, Plac-utca 30. sz.

Napoleon Anglia ellen

Hogyan tervezte a partraszállást Angliában?

Az európai szárazföld egyetlen államférfia, aki életét tudatosan az Anglia elleni harcra szentelte, I. Napoleon volt. — Ő volt az egyetlen, aki komolyan is foglalkozott azzal a gondolattal, hogy Angliában partraszálljon és e gondolat kivételében majdnem a megvalósulásig jutott. 1798-ban, majd 1803—1805. között ismét foglalkozott a partraszállás terveivel.

Európának más arculata volna ma, ha akkor Napoleonnak gőzhajói lettek volna. — Fulton ugyan már 1803-ban járt gőzhajón a Szajrán, de ez sikertelen kísérlet volt. — Ugyanez a föltaláló már előbb is ajánlott Napoleonnak, mint első konzulnak egy járművet, amely, mint írta, „Franciaországot és a világot Anglia nyomása alól megszabadítaná”. Ez tengeralattjáró hajó-fajta volt, tenger alá merülő vitorlás hajó, amely alólról bombázná az ellenséges hajót. Napoleon e találmány megbirálására bizottságot küldött ki, amelyben olyan jelentékeny természettudós is résztvett, mint Laplace. Sikerült is 1801. júniusában egyszer egy kis hajót ilyen módon a levegőbe röpteni, de a találmány nem fejlődött tovább és nem jutott el a gyakorlati alkalmazásig. Napoleon tervei meghiusultak flottája technikai gyarlóságán, mert hiszen azt minden vihar megsemmisíthette. Már 1798-ban gondolt arra, hogy csapatokat szállít át kis hajókon egy éjszaka alatt. — 1803-tól 1805-ig ilyen lapos hajókból egész flottát tartott készen Boulognenál. 1300 ilyen hajón 100,000 embert akart átszállítani, egyidejűleg a hollandi flottának 60 ezer emberrel kellett volna az angol parton kikötni.

Nyolc órai sötétség, amely tervüknek kedvez, elődönthette volna a világ sorsát — írta Napoleon 1803. novemberében Hantume tengernek. Egy titkos jelentésben gúnyosan emlékezett meg Montagu angol tengernagy ezekről a nyomoruságos járművekről, amelyek minden harcoképesség és gyorsaság nélkül valók és jelentésüket így fejezte be:

— Ezek a járművek, véleményem szerint, csak szánalomra és nevetségre méltók és nézetem szerint csak azért gyűjtötték ezeket ily nagy számban össze Boulognenál, hogy figyelmünket magukra vonják és a támadás valóságos célja felől, amelyet más oldalról akarnak ellenünk intézni, bennünket tévedésbe ejtsenek.

A párisiak sem bíztak ebben az Anglia felé való sétahajózásban és Napoleont a „Don Quichotte de la Manche” gúnynévvel illették.

Napoleon mégis ragaszkodott tervéhez. Egy ideig azzal foglalkozott, hogy Irországban száll partra, ott fölkelést szervez és azután a lázadókkal Angliát meghódítja. De nagyon bizonytalanak látszott, hogy a fölkelésre számíthatna-e?

Végül 1805-ben, amikor Franciaország tengeri ereje jelentékenyen megerősödött azzal, hogy a spanyol flotta rendelkezésére állt, megkísérelte Napoleon a partraszállást az angol flotta elleni tengeri harccal kiegészíteni.

— Anglia valósággal bolond, írta Napoleon 1805. júniusában, hogy sem erődítésről, sem szárazföldi hadseregről nem gondoskodik arra az esetre, ha határain belül százezer főnyi válogatott harckész csapat megjelenék. Hat órai uralom a tengeren és Angliának vége.

Napoleon terve az volt, hogy a francia és spanyol csapatok egyesüljenek és az angol flotta félelmetes tengernagya, Nelson figyelmének eltérítésére Nyugatindia felé haladjanak, hirtelen megforduljanak és azután fedezzék Napoleonnak Boulogne felé való hajószállítását. De Napoleon hiába várta Boulogneban a flottáját, mert Nelson kiszimatolta a francia-spanyol hajórajt és az kénytelen volt Cadix kikötőjébe húzódní és ott maradni.

Igy végződtek Napoleon tervei az angol partraszállás dolgában. A császár nem fogott ki a gyalázkodó kifejezésekből, ame-

lyekkel Villeneuve-t, a hajóraj parancsnokát vádolta, hogy ő a terv meghiusulásának az oka. Azt mondta, hogy ez a tengernagy minden bátorság, a közérdek minden szeretete nélküli ember, aki képes mindent fölláldozni, csak hogy a saját bőrét megmentse. És ha Napoleon még Szent Ilona szigetén is vádolta őt, hogy ő a hibás az angol partraszállás meghiusulása miatt, ez mutatja terveinek komolyságát.

Legujabb

Tisza István a német főhadiszálláson

Bécs, november 18. Tisza István gróf miniszterelnök ma reggel Bécsből a német főhadiszállásra utazott.

Bécs, november 18. Miként a háború folyamán mindig történt, a magyar királyi miniszterelnök bécsi tartózkodása ezuttal is alkalmat nyújtott a közös hadügyminiszternek és a két kormányelnöknek a helyzet beható megvitatására. E közben ismét előtérbe lépett a már több ízben tárgyalt és a német kormány részéről rokonszenvesen fogadott eszme, hogy a szövetségesek között fönnálló teljes egyetértés személyes eszmecsere után megerősítették. A konferencia kezdeményezésére és kivánságára Tisza István gróf miniszterelnök e célból ma este a német főhadiszállásra utazott.

Budapest, november 18. Tisza István gróf miniszterelnöknek a német főhadiszállásra való elutazása nagy szenzációt keltett. Megbízható forrásból jelentik, hogy a mikor szóba került, hogy ki képviselje a monarchiát a szövetséges államok eszmecserején, a király választása egyenesen Tisza István grófra esett, mivel Berchtold gróf külügyminiszter nem távozhatik el székhelyéről.

HIREK

— Az osztrák hadikölcsön sikere. Bécsből táviratozzák, hogy az osztrák hadikölcsönre tegnapig 750 millió korona jegyzés történt.

— A Vörös Kereszt orgona-hangversenye. A Vörös Kereszt Egyület debreceni fiókjára által november 22-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a Kossuth-utcai református templomban rendezendő orgona-hangverseny műsora: 1. Schubert: „A teremtéshez“. Előadja a debreceni Városi Dalegylet Mácsay Sándor

karnagy vezetésével. 2. a) Bach: Praeludium és Fuga, c-dur. b) Haydn: „Ah Vienna a Flora...“ Orgonán játsza Hammerstädt János. 3. Z. Császár Mária: „Miatyánk“. Előadja a zenekonzervatórium és a Városi Dalegylet tagjaiból alakult vegyes énekkar. 4. a) Friedemann Bach-Kreisler: Grave. b) Goldmark: Air. Hegedűn játsza Weszprémy Andor. Orgonán kíséri Hammerstädt János. 5. Mozart: Ima ária. Éneklő Z. Császár Mária. Orgonán kíséri Hammerstädt János. 6. a) Schütt: Vallomás. b) Töpler: Concert. Orgonán játsza Hammerstädt János. 7. Erkel: Hymnus. Előadja a debreceni Városi Dalegylet Mácsay Sándor karnagy vezetésével. Jegyek kaphatók 1 koronáért Donogán és Somossy cégnél.

— Náráy-Szabó Sándor meghalt. Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy Náráy-Szabó Sándor volt vallás- és közoktatásügyi államtitkár ma este meghalt.

— Tettenért betörő. Ma este nyolc óra tájban a Beresényi-utca 30. számú ház lakói észrevették, hogy az udvarban betörő jár, aki a kamarák ajtóit kifeszítette. Az udvarbeliek egy rendőr segítségével elfogták a betörőt s bevitték a főkapitányságra, ahol megállapították, hogy Gál Miklósnak hívják és veszedelmes csavargó. Beismerő vallomása után a rendőrség letartóztatta a betörőt.

— Betörő a temetőben. Ma reggel nyolc óra tájban a Kossuth-utcai temetőben Dobai László temetőőr észrevette, hogy a sírdombok között egy 30 év körüli földműves külsejű ember bujkál. Az őr megállásra szólította fel a gyanús embert, aki ledobta a magával cipelt csomagot és elmenekült. — Dobai üldözte egy darabig, de nem tudta utólrni. A temetőőr az esetről jelentést tett a rendőrségnek, ahova beszoigáltatta a csomagot is, amelyben a következő tárgyakat találták: 1 darab fekete női ernvő, egy nagy kockás télikendő, 2 huzat nélküli tollpárna, 1 darab vörös pokróc, 1 sárgás-barna faliszőnyeg, 5 darab törülköző S. A. monogrammal, 1 fehér damaszt párnahuzat, egy piros zacskó, egy foltos fehér szalvéta M. N. betűkkel, 1 darab szijazott kulacs Sz. M. betűkkel, 1 balta, 1 ruhakefe, 1 fekete fésű, 1 kék zománcos fazék, egy vörös zománcos lábas. — A rendőrség a jelekből arra következtet, hogy valami nagyszabású tanyai betörésből származnak az ingóságok. Az elmenekült betörő után erélyesen nyomoz a rendőrség.

NYILTÉR. *)

Fog-Krém

KALODONT
Szájviz

LRANIA
Debreczen legnagyobb, legelőkelőbb mozgója
EGYHÁZ-TÉR. — TELEFON 12-51.

Ma utoljára!
A kinematográfia legujabb remeke
1870—1871.
A NAGY ESZTENDŐ
NÉMETORSZÁG DICSŐ NAPJAI.
(A NÉMET-FRANCIA HADJÁRAT.)
Realisztikus háborús film 3 felvonásbent
A végzetes vadászat. Színes látványos felv.
Az arab építészlet csodái. Ismeretterjesztő.
A Grünbaum testvérek pénztárosnője.
Kocagató vigjáték.
Maxi mint drámai színész. Bohózat.
Dar és Dar. Varieté kép.
Előadások este 6 órától folytatódólagos bemenettel.
Rendes helyárak.

URANUS
Korona-Passagó
Telefon 3-28.

Ma utoljára!
Csodás hatású mozgólénykép
!! Okvetlen nézze meg !!
AZENDAI FOGOLY
Katonai dráma 4 felvonásban — 1600 méter hosszú.
GENONEVA HAZASSÁGA
Bohózat.
A M É H
Természettudományi felv.
Folytatódólagos bemenet.
Rendes helyárak.
Előadások este hat órától.

DEUTSCH-
Hizletekben tescheni vaj, Andrassy vaj, irós vaj és gyenge vajas lipótól turó mindennap kapható.

SZEVEDI PAPRIKA-
különlegességek óriási raktára I. INDENFELD J. JENŐ fűszer- és gyarmataru nagykereskedésében pénzügyi palota. Telefon 79. 82.

Két elegáns utcai szoba (Hatvan-u. 2. első emelet) kiadó. Házmaster.

Tábori borítékok 2 fillérjével kaphatók a kiadóhivatalban.

Szénvignetta ezrenként olcsón kapható Piac-utca 49. szám alatt.

6%-os hadikölcsönre

jegyzéseket már most elfogad eredeti feltételek mellett az Alföldi Takarékpénztár Debreczenben.

Pályázati hirdetmény.

A debreczeni református kollégium gazdasági tanácsa az 1915. évi január 1-től december 31 ig terjedő időre pályázatot hirdet marha- és borjúhus és fűszer szükségleteire:

1. Marha- és borjúhus egészséges, jól táplált és mindenkor friss hus lehet; bivaj és fejletlen marhahus nem fogadtatik el. Leveshus szükséglet körülbelül heti 3 és pecsenyehus 2, összesen 5 métermázsa.

Levesnek való husnak egy hátulsó comb egészben, ha ez kevés volna, pótlásul lapocka vagy szegy, pecsenyének ugyan csak hátulsó comb adandó és ha szükséges, külön pecsenye vagy felsárhús. Ha gulyásnak, vagy pörköltnek való hus is szükséges, vegyes hus adható. Vagdalt pecsenyéhez vagy töltött káposztához comb, bélszín vastagjával vegyesen adandó. Mind-ezen husneműek egész darabokban szállítandók a tápintézeti helyiségbe, hol megmérés és megvizsgálás után vágandók szét a főző által adandó utasításhoz képest. A külön nyomaték, fej, máj, lép és lábszár ki vannak zárva.

A csont a mennyiség 15 százalékánál több nem lehet.

2. Fűszer havi szükséglet körülbelül 1000 korona.

Minden ajánlatnál 1000 korona bánatpénz köttetik ki.

A pályázatok folyó hó 28-án d li 12 óráig a debreczeni ref. kollégium háznagyi hivatal címére adandók be. A bánatpénzek takarékbetéti könyvön külön csatolandók.

Pályázatok zárt borítékban adandók be. A borítékon szerepeljen a pályázó neve és lakhelye.

Csakis oly egyének pályázata vétetik figyelembe, kik nagyobb mérvű szállításra vannak berendezve. Azon pályázók, akik a tápintézet felügyelősége előtt ismeretlenek, tartoznak szállítóképességüket és megbízhatóságukat a helybeli kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni.

Bővebb felvilágosítást a tápintézet felügyelője nyújt.

Ref. kollégium tápintézeti felügyelő.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY
DEBRECZEN. Kistemplombazár

Őszi és téli divatkelme-ujdonságok
Flanellek ➡ Mosóvelecek
NAGY RAKTÁRA